

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ Соснівського ліцею
29.08.2025р. №112

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«МИСТЕЦТВО 8 клас» (інтегрований курс)

Розроблено на основі модельної навчальної програми
«Мистецтво» 7-9 класи» (інтегрований курс)
(автор Масол Л. М.),
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 №1090)

СХВАЛЕНО:
Протокол засідання
педагогічної ради
29. 08. 2025 №1

2025р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Особливості опанування мистецтва пов'язані з його унікальною освітньою місією – формування ціннісних естетичних орієнтацій у процесі впливу на розум і почуття людини, виховання патріотичної свідомості, гуманістичних ідеалів. Художні твори здатні пробуджувати креативний потенціал учнів для самореалізації та участі в соціокультурній творчості. Сучасні електронні мережі, долаючи культурні кордони, надають можливість отримувати художню інформацію в найрізноманітніших обсягах і форматах; але вона потребує адекватної інтерпретації, критичного ставлення, естетичного оцінювання, тобто вміння вирізняти в інформаційних потоках справжні цінності й орієнтуватися на них. З огляду на швидку цифровізацію освітньо-комунікативного середовища зростає роль аудіо-візуальної інформації, якою пронизані тексти різної природи, зокрема глобальні масиви медіа, які можуть мати як естетичний, так і антиестетичний вплив на учнів. Тому вивчення мистецтва має спрямовуватися на розвиток не лише загальної і художньої культури особистості, а й на низку ключових і предметних компетентностей, зокрема у царині медіа, як чинника подолання загроз і викликів віртуальної реальності, формування естетичного імунітету.

Навчальна робоча програма «Мистецтво» для 8 класів розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти, яким визначено **мету** мистецької освітньої галузі – цілісний розвиток особистості учня у процесі опанування мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Програма реалізує визначені в Державному стандарті ціннісні орієнтири та **ключові компетентності**, а саме: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій; інноваційність; екологічна й

інформаційно-комунікаційна компетентності; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; підприємливість і фінансова грамотність, а також пріоритетна для мистецької галузі культурна компетентність.

Мета інтегрованого навчання мистецтва досягається шляхом реалізації таких **завдань**:

- виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів та естетичних потреб, емоційного інтелекту;
- формування системи художніх знань, яка відображає видову і жанрову специфіку та взаємодію мистецтв; опанування мистецької грамоти, насамперед музичної і візуальної;
- розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; здатності брати участь у дискусіях на теми мистецтва, висловлювати й аргументувати власні думки, судження, пріоритети;
- здобуття мистецького досвіду в різних видах практичної діяльності; в індивідуальних, групових і колективних мистецьких проєктах; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження, до роботи в команді на засадах толерантності й партнерства;
- розвиток художніх здібностей, уяви та інтуїції, критичного і креативного мислення, інноваційності;
- формування потреби в естетизації середовища, готовності до участі в соціокультурному житті, до збереження і примноження культурно-мистецьких цінностей.

Принципи, на яких ґрунтується навчальна програма та визначаються її виховні та дидактичні пріоритети:

- дитиноцентризму та індивідуалізації, врахування вікових особливостей і природних здібностей учнів;
- глокальної освіти – поєднання глобального (загальнолюдського, європейського), національного державного) та локального (етнокраєзнавчого) аспектів змісту освіти для формування толерантності, національної гордості, дієвого патріотизму;
- систематичності, неперервності, наступності між початковою і базовою освітою, адаптаційним і основним циклами

навчання;

- дидактичної інтеграції на основі взаємодії мистецтв і методів компаративістики, спрямованих на поліхудожній розвиток учнів;
- континуальності – єдності навчання і виховання особистості, художнього і технічного, емоційного та раціонального, свідомого та інтуїтивного в процесі опанування мистецьких цінностей;
- варіативності змісту, засобів, методів і технологій навчання мистецтва;
- діалогічної суб'єкт-суб'єктної взаємодії, партнерства, емоційно-енергетичної насиченості навчання;
- пріоритету художньо-творчої самореалізації учнів, пошуку особистісних сенсів у навчанні мистецтва;
- стимулювання мистецької самоосвіти, єдність формальної, неформальної та інформальної освіти;
- профорієнтаційної спрямованості в царині мистецтва та креативних індустрій.

Програма побудована на підґрунті *компетентнісного, інтегративного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та культурологічного підходів*, які зумовлюють дидактично доцільне визначення змісту навчання мистецтва і широку палітру методичного інструментарію вчителя.

Компетентнісний підхід розглядаємо як з позиції цілей і результатів загальної мистецької освіти, які вимірюються у відповідних формах контролю та оцінювання учнів, так і з позиції організації процесу навчання: добору доцільного змісту і відповідних художньо-педагогічних технологій.

Інтегративний підхід виражається в акцентуванні взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі та пошуку міжгалузевих зв'язків, інтеграції навчання мистецтв із соціокультурним середовищем.

Особистісно зорієнтований підхід сприяє підвищенню мотивації до навчання, забезпечує розкриття творчого потенціалу і розвиток індивідуальних художніх здібностей учнів відповідно до інтересів і потреб.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток практичних умінь учнів у різних видах мистецтва, дизайну, креативних

індустрій, також наскрізних навичок (soft skills) і здатності застосовувати їх у власній життєдіяльності.

Культурологічний підхід зумовлює розгляд мистецтва в широкому культурологічному контексті в єдності цінностей культури національної та зарубіжної, народної і професійної, елітарної і популярної, традиційної та інноваційної;

у результаті такого підходу в учнів має сформуватися цілісний художній образ світу, готовність до діалогу культур і бажання збагачувати особистісний культурний потенціал за допомогою ресурсів світового мистецтва (за формулою «людина в культурі – культура в людині»).

Структура програми та загальна характеристика її складників

Програма містить результативні, змістові та процесуальні складники, які структуровано за трьома відповідними рубриками «Очікувані результати навчання», «Пропонований зміст навчального предмета / інтегрованого курсу», «Види навчальної діяльності».

У розділі **«Очікувані результати навчання»** конкретизовано вимоги до учнів окремо для 8 класів відповідно до запропонованого змісту для кожного року навчання і з урахуванням груп результатів, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти. До результатів варто зарахувати не лише грамотність і досвід в окремих видах мистецтва, а й міжпредметну естетичну компетентність, а також інтегративну медіа-компетентність у сфері мистецтва. Саме вони дають змогу учням вирішувати міждисциплінарні проблеми, наприклад, під час виконання інтегративних галузевих і міжгалузевих проєктів.

Рубрика **«Пропонований зміст навчального предмета / інтегрованого курсу»** побудована із застосуванням навчальних модулів, що оптимізує освітній процес, робить його систематизованим і водночас гнучким, варіативним.

В основу конструювання змісту програми інтегрованого курсу «Мистецтво» і визначення структури й тематики кожного року навчання обрано авторську **концепцію поліцентричної інтеграції** (Л. М. Масол), яка детермінує цілісну наскрізну побудову загальної мистецької освіти впродовж усієї вертикалі від початкової до старшої школи на засадах

художньо-світоглядних орієнтацій і культурно-мистецьких універсалій. Поліцентрична інтеграція передбачає виокремлення *домінантних* компонентів змісту (музичного та образотворчого мистецтв як самостійних видів, так і компонентів синтетичних мистецтв і медіа), вони поєднуються в єдиний цикл на основі певної художньо-дидактичної суперпозиції, що здатна інтегрувати окремі одиниці змісту, не зважаючи на їхню художньо-мовну специфіку.

Під час навчання у 8 класах універсальною суперпозицією інтеграції змісту обрано категорію «*стилі мистецтва*», які історично склалися впродовж епох. У процесі їх опанування пріоритетними стають такі види діяльності, як інтерпретація художніх творів у культурологічному контексті, виконання індивідуальних і колективних проєктів, поглиблюються знання термінології (мистецтвознавча й культурологічна пропедевтика), здійснюються професійно-орієнтаційні випробування.

Таким чином, упродовж усього періоду навчання мистецтва акцент зроблено не на окремих фактах – персоналіях митців і художніх творах, вибір яких стає виключно прерогативою вчителів, а на фундаментальних мистецьких узагальненнях, тому наскрізна логіка структурування змісту здійснюється за концентрично-спіралевидним принципом, а на окремих етапах – за лінійним принципом. Система запропонованих тематичних модулів інтегрованого курсу «Мистецтво для 8 класу є варіативною: послідовність і обсяг тем учитель може змінювати з огляду на потреби й можливості конкретного закладу освіти, кадрового забезпечення.

У рубриці «**Види навчальної діяльності**» подано орієнтовний перелік видів діяльності учнів, в якому переважають художньо-практичні й творчі. Цей перелік може варіюватися і доповнюватися вчителем, вільним у доборі художньо-дидактичного матеріалу, кількості й тематики мистецьких проєктів – індивідуальних, групових, колективних. Надані орієнтири й форми інтеграції запроваджуються через диференційовані завдання різного рівня складності з урахуванням художніх інтересів і можливостей учнів, що сприяє розвитку креативного потенціалу особистості в галузі мистецтва і креативних індустрій.

Важливу роль у методичній реалізації авторських ідей концепції і програми мають відігравати **принципи:** *компаративістики, гейміфікації, інтеграції ключових компетентностей та наскрізних умінь, єдності мистецької освіти й самоосвіти, професійної орієнтації (впровадження випробовувань для самовизначення).*

Особливості організації освітнього процесу

Кількість навчальних годин у програмі відповідає *«рекомендованому»* навчальному часу визначеному Типовою освітньою програмою (затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. № 235), а саме: у 8 класах 1 год. на тиждень.

Орієнтовна тематична структура навчальної програми 8 класу

Клас	Тематизм		
	Тема року	Тема I семестру	Тема II семестру
8	Мистецтво в культурі минулого	Стилі та напрями мистецтва: античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс	Стилі та напрями мистецтва: бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм

ОСНОВНА ЧАСТИНА

8 клас. Мистецтво в культурі сучасності

35 годин на рік (1 година на тиждень)

<i>Очікувані результати навчання</i>	<i>К-сть год</i>	<i>Зміст</i>	<i>Орієнтовні види навчальної діяльності</i>
1. Пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, виявляє ціннісне емоційне ставлення до мистецтва Пояснює особливості мистецтва поширених європейських стилів (від античності до романтизму і реалізму). Сприймає твори різних стилів мистецтва минулого; аргументовано їх інтерпретує, формулює ціннісне естетичне ставлення до них. Досліджує зв'язки між видами мистецтва в межах різних епох і стилів; встановлює зв'язки між мистецтвом і різними сферами культури.	12 3	<u>ВАРІАНТ 1 МОДУЛЬНОЇ СТРУКТУРИ :</u> Модуль 1. Стилi мистецтва від найдавніших цивілізацій до кінця Середньовіччя. Античне мистецтво – колыска європейської цивілізації. Досягнення в архітектурі, скульптурі, музиці, танці, театрі. Мистецтво Північного Причорномор'я і Скіфії. Скіфський “звіриний” стиль у декоративному мистецтві, золотарстві. Мистецькі перлини Візантії, Київської держави. Храм – взірець синтезу мистецтв. Романський стиль в архітектурі (замки, фортеці). Лицарський кодекс честі. Готика. Кам'яне мереживо соборів, світське будівництво. Книжкова мініатюра. Григоріанський хорал. Мандрівні актори й музиканти.	Спів народних і сучасних авторських пісень із пластичним інтонуванням, імпровізованими рухами. Інсценізації народних українських обрядів, насамперед поширених в етнокультурному середовищі рідного Спів народних і сучасних авторських пісень. Імпровізація супроводу до пісні. Участь у віртуальному хорі з використанням сучасних медіа. Популяризація української пісні, зокрема в цифровому середовищі. Створення графічних, живописних, об'ємних композицій у різних художніх техніках, зокрема з використанням

2. Виявляє художньо-образне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва

Реалізує художні ідеї / задуми з елементами європейських стилів.

Імпровізує (експериментує) з художніми засобами для реалізації мистецької ідеї, пропонує різні варіанти втілення, самостійно обирає вид художньої діяльності, зокрема в різних стилях, поширених в європейських країнах.

Спостерігає, досліджує навколишнє середовище, стежить за мистецькими подіями, явищами, фіксує ідеї для творчості.

Естетично перетворює предметне середовище, виявляє громадянську позицію.

3. Пізнає себе через взаємодію з мистецтвом, регулює власний емоційний стан, розвиває емоційний інтелект

Критично оцінює власні досягнення за обраними критеріями, визначає способи вдосконалення.

Демонструє створене, реагує на інформацію та аналіз від інших осіб, може дискутувати.

Модуль 2. Мистецтво Відродження.

Італійський Ренесанс: орієнтація на ідеали античності, гуманістичний світогляд. Досягнення в архітектурі, скульптурі, живописі, музиці, театрі. Меса – провідний жанр хорової музики. Зародження опери.

Комедія дель арте.

Північне Відродження. Демократизм живопису: зображення людей у повсякденні.

Українське Відродження в архітектурі.

Модуль 3. Від бароко до класицизму.

Риси бароко в архітектурі, скульптурі, інтер'єрах (динамічність, декоративність, химерність форм). Живопис “великих” і “малих” голландців. Досягнення італійських

композиторів, скрипалів-віртуозів, майстрів інструментів. Генії німецької музики.

Національні ознаки українського бароко в архітектурі, скульптурі, живописі (парсуна), книжковій графіці, музиці (партесний концерт), театрі (шкільна драма, вертеп).

Галантний стиль рококо. Розкіш оздоблення палаців, меблів. Мейсенська порцеляна. Творчість клавесиністів.

Риси стилю класицизм. Синтез мистецтв у палацово-парковому ансамблі.

Класицизм в українській архітектурі (палаці, маєтки), скульптурі (пам'ятники), живописі (парадний і камерний портрети).

етнонаціональних мотивів, ознак європейських стилів.

Участь у колективних, групових та індивідуальних мистецьких проєктах з проявом умінь працювати в команді, ініціативності.

Застосовування цифрових технологій у презентаціях.

Сприймання, аналіз, інтерпретація, порівняння творів мистецтва різних стилів (античний, візантійський, романський, готичний, бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм) з дотриманням відповідної термінології та норм українського мовлення.

Участь у фасилітованих дискусіях із тем мистецтва, висловлювання емоційних вражень, ціннісних ставлень, критичних суджень щодо творів різних стилів.

Пошук і використання художніх медіаматеріалів різної природи (текстових, ілюстративних, аудіо-відео-, фото- тощо) з усвідомленням норм авторського права.

Використання медіа для художньо-творчого самовираження,

Аргументує свою позицію під час обговорень творів мистецтва різних європейських стилів, виконує різноманітні ролі, співпрацюючи в групах над мистецькими дослідницькими проектами, виявляє толерантність і доброзичливість під час порівняння різних творчих ідей.

Аналізує власні емоції від творів мистецтва. Уміє виразити почуття у процесі художньо-творчої діяльності.

4. Використовує інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації

Створює, обробляє і з урахуванням відповідальності поширює мистецький медіа текст, де, зокрема, поєднано кілька видів медіа; самостійно застосовує спосіб художньої комунікації відповідно до форми передавання інформації.

Розрізняє первинні і вторинні джерела інформації для власного художнього пізнання і здобуття знань про мистецтво.

Дотримується авторського права. Усвідомлено використовує цитати із посиланням на автора.

Виявляє і використовує ліцензований

Музика класиків віденської школи. Хоровий концерт, жанри сонати й симфонії у спадщині українських композиторів.

Модуль 4. Романтизм і реалізм.

Романтичний стиль у живописі. Музика композиторів-романтиків: програмність, інтерес до народної творчості, історії.

Формування національних композиторських шкіл. Становлення національного театру.

Тематика і особливості стилю реалізм в образотворчому мистецтві, музиці, театрі.

Українські митці-корефеї епохи панування романтизму і реалізму.

Модуль 5 (наскрізний). Секрети творчих професій у царині мистецтва.

ВАРІАНТ 2 МОДУЛЬНОЇ СТРУКТУРИ
(зміст з варіанту 1):

Модуль 1. Стилi та напрями візуальних мистецтв (античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс, бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм).

Модуль 2. Стилi та напрями музичного і театрального мистецтв (античний, візантійський, готичний, Ренесанс, бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм).

Модуль 3 (наскрізний) Секрети творчих професій у царині мистецтва.

здійснення віртуальних екскурсій, поширення інформації про кращі досягнення українського мистецтва різних епох і стилів.

Обговорення правил поведінки в соціальних мережах.

Добір творів мистецтва і видів художньої діяльності для релаксації, емоційного задоволення, подолання тривожного стану.

Спостереження за культурно-мистецьким довкіллям рідного краю (ескізи, замальовки, фотографії, подкасти, відео), участь в естетизації середовища.

Виконання професійно-орієнтаційних завдань-випробувань у царині різних видів мистецтва.

авторський продукт, зокрема у власній мистецькій діяльності.		
--	--	--

Оцінювання. Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів з інтегрованого курсу «Мистецтво» є державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів 7-9 класів (Додаток 20 до Державного стандарту базової освіти), що включають *мистецькі й ключові компетентності*, які реалізуються через *наскрізні вміння* та охоплюють основні складові діяльності учнів – пізнання, діяльність і ставлення.

Оцінювання досягнень учнів у галузі мистецької освіти поділяється на **формувальне** та **підсумкове** (за 12-бальною системою), яке здійснюється із застосуванням наступних форм:

усної: індивідуального, групового фронтального опитування;

практичної: виконання мистецьких творів (спів, інструментальна гра), створення композицій з образотворчого і декоративного мистецтва, простих медіапродуктів (подкастів, фотоколажів, відеороликів), участь у театральній діяльності (інсценізація, пантоміма, перформанс, артмоб), виконання мистецьких проєктів, участь в естетизації середовища;

цифрової: тестування в електронному форматі.

Бали	КРИТЕРІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ		
	Група результатів 1 Пізнання мистецтва, художнє мислення	Група результатів 2 Художньо-творча діяльність, Мистецька комунікація	Група результатів 3 Емоційний досвід, художньо-естетичне

			ставлення
1	Учень /учениця: описує твір за зразком чи за допомогою запитань вчителя, дає часткові відповіді на прості запитання за змістом почутого / побаченого, припускається помилок	Учень /учениця: виконує частину завдань за поданим зразком лише з допомогою вчителя.	Учень/учениця: виявляє емоційність (словами/рухами) під час сприймання певних творів мистецтва та/або мистецької діяльності лише в окремих ситуаціях.
2	Учень / учениця: описує твір за зразком чи за допомогою запитань вчителя, дає часткові відповіді на прості запитання за змістом почутого / побаченого, припускається незначних помилок.	Учень / учениця: виконує частину завдань за поданим зразком з допомогою вчителя.	Учень/учениця: виявляє емоційність під час сприймання певних творів мистецтва та/або мистецької діяльності використовує прості однотипні фрази.

3	Учень /учениця: описує твір за зразком чи за допомогою запитань вчителя, дає відповіді на прості запитання за змістом почутого / побаченого, припускається незначних помилок.	Учень / учениця: виконує завдання за поданим зразком переважно з допомогою вчителя.	Учень /учениця: виявляє емоційність під час сприймання творів мистецтва та/або мистецької діяльності, користується простими фразами/ реченнями.
4	Учень / учениця: описує (під керівництвом вчителя) твір/явище мистецтва, може пояснити окремі поняття/терміни; комунікує з іншими щодо мистецтва за допомогою вчителя, використовує прості однотипні фрази.	Учень /учениця: виконує завдання за зразком під постійним керівництвом учителя; ситуативно використовує цифрове середовище під керівництвом учителя; періодично долучається до колективної мистецької діяльності, розуміє обов'язки в групі.	Учень / учениця: називає за запропонованим переліком та/або допомогою вчителя емоції від сприймання твору мистецтва та/або мистецької діяльності; пояснює за допомогою вчителя власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ мистецької діяльності простими фразами/ реченнями.

5	Учень / учениця: описує (під керівництвом вчителя) твір/явище мистецтва, пояснює окремі поняття/терміни, припускається незначних помилок; комунікує з іншими щодо мистецтва переважно за допомогою вчителя, використовує прості однотипні фрази, речення.	Учень /учениця: виконує завдання за зразком переважно під керівництвом учителя; ситуативно використовує цифрове середовище під керівництвом учителя; бере участь у колективній мистецькій діяльності, виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі.	Учень /учениця: називає за допомогою вчителя емоції від сприймання твору мистецтва та/або мистецької діяльності; пояснює за допомогою вчителя власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ мистецької діяльності простими реченням
6	Учень / учениця: описує (під керівництвом вчителя) твір/ явище мистецтва, пояснює окремі поняття/терміни; комунікує з іншими щодо мистецтва, використовує прості однотипні фрази, речення.	Учень / учениця: виконує завдання за зразком, частково потребує керівництва вчителя; застосовує елементи імпровізації/експериментування, ситуативно використовує цифрове середовище під керівництвом учителя; бере участь у колективній мистецькій діяльності, виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі.	Учень / учениця; називає емоції переважно за допомогою вчителя від сприймання твору мистецтва та/або мистецької діяльності; пояснює (переважно за допомогою вчителя) власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ мистецької діяльності.

7	Учень /учениця: характеризує твір/явище мистецтва, частково використовує термінологію; наводить деякі приклади зв'язків між мистецтвом і життям бере участь в обговоренні творів мистецтва, висловлює свої думки щодо почутого / побаченого; знаходить з деяких джерел (зокрема цифрових) інформацію про мистецтво.	Учень / учениця: самостійно виконує завдання, імпровізує/експериментує в різних видах мистецтва, обирає способи естетизації середовища; використовує цифрове середовище, але потребує допомоги вчителя; співпрацює з іншими, виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі.	Учень /учениця: визначає емоції та переживання (власні та втілені у творах Мистецтва); описує власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ художніх образів; вибірково визначає свої уподобання в мистецькій діяльності.
8	Учень/учениця:характеризує твір/явище мистецтва, використовує термінологію; наводить приклади зв'язків між мистецтвом і життям; бере участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію; знаходить з різних джерел інформацію про мистецтво.	Учень / учениця: самостійно виконує завдання; імпровізує/експериментує в різних видах мистецтва, обирає способи естетизації середовища; використовує цифрове середовище, але потребує допомоги вчителя; пояснює необхідність дотримання авторського права в процесі художньої комунікації; співпрацює з іншими, виконує частковопошукові художньо-творчі завдання.	Учень /учениця: визначає емоції та переживання (власні та втілені у творах мистецтва), застосовує твори / види діяльності для поліпшення емоційного стану; описує власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ художні образи; визначає свої уподобання в мистецькій

			діяльності, визначає свої успіхи в мистецтві.
9	Учень/ учениця: характеризує твір/явище мистецтва, вільно використовує термінологію, порівнює художні образи з явищами довкілля; наводить переконливі приклади зв'язків між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію; знаходить і відбирає з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію про мистецтво.	Учень /учениця: самостійно виконує завдання; Імпровізує/експериментує в різних видах мистецтва, визначає і обирає способи естетизації середовища; використовує цифрові технології для втілення задуму; розуміє важливість дотримання авторського права в процесі художньої комунікації співпрацює з іншими, виконує пошукові художньо-творчі завдання.	Учень /учениця: визначає емоції та переживання вибірково пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан; застосовує твори / види діяльності для поліпшення емоційного стану; описує власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ інтерпретує художні образи; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, характеризує свої успіхи в мистецтві.

10	Учень /учениця: аналізує/декодує твір/явище мистецтва, вільно застосовує термінологію, порівнює художні образи з явищами довкілля; наводить аргументовані приклади зв'язків між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, вислуховує позицію інших, аргументує власну; самостійно знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію, виокремлює необхідну, визначає достовірність джерела інформації.	Учень /учениця: самостійно виконує завдання; пропонує ідеї (зокрема, для естетизації середовища), застосовує здобуті знання й практичні вміння для їх реалізації, презентує результати власної творчості, пояснює свій задум самостійно використовує інформацію (зокрема цифрову) із посиланням на джерело та з дотриманням авторського права; бере участь у художньо-творчій діяльності за власним вибором і вподобанням; взаємодіє в команді.	Учень / учениця: описує вплив певного твору/ творчості на власний емоційний стан, інтерпретує художні образи, пояснює ставлення; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, ОЦІНЮЄ свої успіхи в мистецтві.
11	Учень /учениця: аналізує/декодує твір/явище мистецтва, вільно застосовує термінологію, порівнює художні образи з явищами довкілля; наводить аргументовані приклади зв'язків між мистецтвом і життям, між	Учень /учениця: самостійно виконує завдання; пропонує ідеї (зокрема, для естетизації середовища), реалізує їх самостійно, зокрема з використанням цифрових технологій, міжгалузевих зв'язків; презентує результати власної	Учень / учениця: вирізняє вплив певного твору/ творчості на власний емоційний стан, наводить приклади; інтерпретує художні образи, пояснює ставлення; визначає свої

	різними видами мистецтва бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, вислуховує позицію інших, аргументує власну; самостійно знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) і систематизує інформацію, виокремлює необхідну, визначає достовірність джерела інформації.	творчості, пояснює свій задум самостійно використовує інформацію (зокрема цифрову) із посиланням на джерело та з дотриманням авторського права; бере активну участь у художньо-творчій діяльності; конструктивно взаємодіє в команді.	уподобання в мистецькій діяльності, оцінює свої успіхи в мистецтві.
12	Учень /учениця: аналізує/декодує твір/явище мистецтва, вільно застосовує термінологію, виявляє характерні ознаки, здійснює аналогії між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва; бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, вислуховує позицію інших, аргументує власну; самостійно знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію виокремлює необхідну, систематизує і	Учень /учениця: обирає відомі способи творення, зокрема медіа формати, виявляє креативність, пропонує ідеї (зокрема, для естетизації середовища), реалізує їх самостійно, зокрема з використанням цифрових технологій, міжгалузевих зав'язків; презентує результати власної творчості, пояснює свій задум самостійно використовує Інформацію (зокрема цифрову) із посиланням на джерело та з дотриманням авторського права; бере активну участь у художньо-творчій	Учень /учениця: вирізняє вплив певного твору/ творчості на зміни у власному емоційному стані, наводить приклади; інтерпретує художні образи, аргументує ставлення; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, критично оцінює свої успіхи в мистецтві, визначає способи самовдосконалення.

	узагальнює її; визначає і пояснює достовірність джерела інформації.	діяльності, виявляє ініціативу; конструктивно взаємодіє в команді.	
--	---	--	--

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту (2017) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Державний стандарт базової середньої освіти (2020) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020->

%D0%BF#n16

3. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкова програма щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя) [Електронний ресурс]. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>

4. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах ЗСО у 2022/2023 н/р. у 5 класі. Мистецька освітня галузь (Лист МОН від 9.08.22 № 1/9530-22. Додаток 12).

6. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua//ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-shkolah-u-20222023-navchalnomu-roci>

7. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. (2016 р.). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-novaredaktsiya>

8. Професійна орієнтація в Новій українській школі [Електронний ресурс]. URL: konceptziya-proforientaczii-dlya-gromadskogo-obgovorennya-16_12_20-.pdf (uied.org.ua)